
Půjčky docentům už bez problémů

Půjčky docentům už bez problémů

PRAVO

13.3.2009, rubrika: Studium, strana: 17, autor: Ivan Ohlidal

Komentář

Sněmovna schválila komplexní novelu zákona o podpoře výzkumu spolu s některými změnami v zákonu o vysokých školách. Jedna ze změn se týká pracovněprávních vztahů akademických pracovníků na veřejných vysokých školách. Podle současného znění tohoto zákona lze s akademickými pracovníky veřejných VŠ, tj. s pracovníky vykonávajícími současně vědeckou (uměleckou) i pedagogickou činnost, uzavírat opakovaně bez časového omezení smlouvy na dobu určitou, což s ostatními zaměstnanci bez závažných a Zákoníkem práce přesně definovaných důvodů provádět nelze. Tento způsob přechodného zaměstnávání je možné dokonce praktikovat i s těmi nejkvalifikovanějšími akademickými pracovníky, tzn. s profesory a docenty.

Jinými slovy řečeno, právní jistota a ochrana akademických pracovníků v pracovněprávních vztazích je v ČR na velmi nízké úrovni ve srovnání s jinými státy EU.

Výše zmíněná změna vysokoškolského zákona toto diskriminační postavení akademických pracovníků výrazně zlepšuje. V rámci nového ustanovení odpovídajícího této změně jsou profesori a docenti v pracovněprávních vztazích podřízeni režimu Zákoníku práce jako jiní zaměstnanci. Se zbývajícími akademickými pracovníky (např. asistenty a odbornými asistenty) je možné sjednat pracovní poměr jen na dobu určitou v délce od dvou do pěti let opakovaně nejvýše dvakrát za sebou. Potom lze s nimi u téhož zaměstnavatele uzavřít pracovní poměr pouze na dobu neurčitou. Protože jsem autorem pozměňovacího návrhu implikujícího toto nově schválené ustanovení, uvedu zde hlavní důvody vedoucí k jeho podání.

Prvním důvodem je to, že současná pracovněprávní diskriminace akademických pracovníků jim způsobuje podstatné potíže v jejich občanském životě projevující se tím, že peněžní ústavy jim často odmítají poskytovat půjčky a hypotéky právě kvůli jejich časově omezeným pracovním smlouvám, což se stává i profesorům a docentům. Nové ustanovení odstraní tyto potíže u profesorů a docentů ihned po vzniku jeho účinnosti, zatímco u ostatních akademických pracovníků je odstraní až po určité době.

Druhým důvodem je to, že současná praxe řetězení pracovních smluv na dobu určitou je jednoduše zneužitelná. Vedoucí pracovník může akademického pracovníka propustit bez nějakého závažného důvodu jenom proto, že mu právě skočila časově omezená smlouva a on je svému vedoucímu s určitých důvodů nepohodlný. Takový akademický pracovník nemá v této situaci žádnou možnost právní ochrany. Případů zneužití současné právní úpravy bylo v poslední době zaznamenáno několik (dokonce i u profesorů).

Třetím důvodem spočívá v tom, že akademické senáty, složené z akademických pracovníků nepřiměřeně existenčně závislých na akademických funkcionářích (rektorech, děkanech atd.) v důsledku jejich nízké právní jistoty v pracovněprávních vztazích, nemohou být nezpochybnitelnými rovnocennými partnery pro tyto akademické funkcionáře při zajišťování některých procesů a funkcí na vysokých školách (schvalování rozpočtu atd.), jak to vyžaduje

vysokoškolský zákon. Pokud toto Sněmovnou schválené ustanovení úspěšně projde i zbývajícím legislativním procesem, lze očekávat, že se v budoucnosti pozitivně uplatní v životě veřejných vysokých škol v ČR.